

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně JUDr. Marie Žiškové a soudce JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **Odborová organizace Sluníčko**, se sídlem Petrušov 152, Staré Město, adresa pro doručování: Tovární 14, Moravská Třebová, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2018, č. j. 10.01-000773/18-002, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2018, č. j. 14 A 188/2018 - 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná nevyhověla rozhodnutím ze dne 20. 7. 2018 žádosti žalobkyně o určení advokáta podané podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou podanou u Městského soudu v Praze a současně požádala o osvobození od soudních poplatků.

[3] Městský soud nepřiznal žalobkyni osvobození od soudních poplatků v záhlaví označeným usnesením. Vyšel především z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 – 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, podle kterého není zásadně možné osvobodit od soudních poplatků právnickou osobu, která

záměrně uspořádala svou činnost tak, že dlouhodobě setrvává bez dostatečných finančních prostředků, ačkoliv lze v souvislosti s její činností očekávat náklady na její provoz. V rozsudku ze dne 4. 4. 2013, č. j. 1 As 187/2012 – 32, k tomu Nejvyšší správní soud dodal, že právnická osoba nemůže být osvobozena od soudních poplatků, pokud s jejím předmětem činnosti úzce souvisí potřeba zapojovat se do soudních řízení a hradit soudní poplatky. V takovém případě si musí uspořádat své majetkové poměry tak, aby měla k dispozici nezbytné finanční prostředky pro úhradu takovýchto nákladů.

[4] Z veřejně dostupných stanov žalobkyně městský soud zjistil, že předmětem její činnosti je kontrola činnosti státní správy, zejména resortu Ministerstva spravedlnosti. Lze proto očekávat, že v souvislosti s výkonem této kontroly jí vzniknou náklady, včetně soudních poplatků. Je proto její povinností uspořádat své majetkové poměry tak, aby měla k dispozici nezbytné finanční prostředky. Z veřejně dostupných stanov plyne, že členové žalobkyně neplatí žádné členské příspěvky. Tato skutečnost svědčí o cíleném nastavení poměrů žalobkyně tak, aby neměla žádný majetek ani příjmy. Z těchto důvodů soud žádosti žalobkyně nevyhověl.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti usnesení městského soudu kasační stížností.

[6] Namítla, že městský soud nezohlednil její zvláštní postavení. Poukázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1917/2016, podle něhož se postavení odborových organizací řídí především mezinárodními smlouvami, které upravují svobodu sdružování. Nejvyšší soud dodal, že *„soud při zkoumání podmínek pro výkon této její [...] činnosti nesmí (není oprávněn) posuzovat ani to, jaké jsou skutečné zájmy sdružení, ani okolnost, jaká naplňuje kritéria činnosti odborových organizací“*. Správní soudy se však nesprávně řídí závěry vyslovenými v usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 70/2008 – 74, které jsou v rozporu s evropským a mezinárodním právem, z nichž naopak vychází usnesení Nejvyššího soudu. V hierarchii práva je podle stěžovatelky nejvýše Nejvyšší soud.

[7] Stěžovatelka se účastní soudních řízení výhradně v postavení zmocněnce, podpůrce nebo veřejnosti. Zastupuje pouze osoby nemajetné, které mají na odpuštění poplatku nárok. Podle stanov je také oprávněna jednat v pracovněprávních věcech. Organizuje veřejnou službu či kontroluje činnost státní správy. Jedinými jejími náklady jsou náklady na právní obranu proti útokům pocházejícím od justice samotné a od veřejné správy. S ohledem na skutečnost, že soudy stěžovatelce zakázaly veškerou zástupčí činnost, nemůže poskytovat svým členům služby. Nemůže proto ani od svých členů požadovat příspěvky, jinak by se vůči nim dopouštěla podvodného jednání.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Právní otázka, která je jádrem sporu - zda stěžovatelka je či není osvobozena od soudních poplatků pro svou povahu a právní formu – již byla předmětem řady jiných řízení před Nejvyšším správním soudem (srov. rozsudky ze dne 28. 3. 2018, č. j. 6 As 68/2018 – 14, ze dne 29. 3. 2018, č. j. 9 As 79/2018 – 16, ze dne 9. 5. 2018, č. j. 4 As 79/2018 – 19, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 1 As 387/2018 – 27). V nyní projednávané věci stěžovatelka v zásadě opakuje tytéž argumenty posuzované již ve výše uvedených rozsudcích.

[12] V těchto rozsudcích se soud zevrubně vyjádřil k právní formě stěžovatelky, která je spolkem, nikoliv odborovou organizací. Vycházel zejména z veřejných rejstříků, na které dopadá princip materiální publicity, tedy důvěra v zapsané údaje. Všechny rozsudky jsou v souladu s (jinak pro nyní posuzovanou věc nezávaznými) závěry usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1917/2016, které jsou nosné pro žalobní i kasační argumentaci stěžovatelky. V citovaném usnesení totiž Nejvyšší soud uvedl, že „*pro zastoupení účastníka odborovou organizací soud musí (je oprávněn) zjišťovat pouze to, zda 1) byla odborová organizace zapsaná do spolkového rejstříku jako odborová organizace, 2) účastník je členem této odborové organizace, 3) odborová organizace převzala zastoupení tohoto svého člena a 4) nejde o řízení ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti*“. V žádném z řízení vedených u Nejvyššího správního soudu, které jsou citovány v bodu [11], stěžovatelka nebyla v postavení odborové organizace, která by zastupovala svého člena ve smyslu § 35 odst. 3 s. ř. s. V nyní projednávané věci tomu není jinak. Hned první podmínka pro aplikaci závěrů Nejvyššího soudu tak není splněna. Účastníkem řízení není ani žádný ze stěžovatelčiných členů (tím je totiž stěžovatelka sama).

[13] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce, že městský soud pochybil při posouzení podmínek pro osvobození od soudních poplatků, a pro stručnost odkazuje na své dříve vyslovené závěry ve výše citovaných rozsudcích.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Pro úplnost soud doplňuje, že nerozhodoval o žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení před Nejvyšším správním soudem. Řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutím krajského soudu o procesních návrzích, které učinil stěžovatel v průběhu řízení o žalobě, poplatkové povinnosti nepodléhá. Podmínkou řízení zde není ani povinné zastoupení stěžovatele podle § 105 odst. 2 s. ř. s. (usnesení

rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, č. 3271/2015 Sb. NSS, bod 31). S ohledem na stávající judikaturu ve skutkově a právně obdobných věc (viz výše bod [11]) by takový návrh musel být zamítnut jako zjevně bezúspěšný podle § 36 odst. 3 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu